

Заявка

На участь в обласній науково-практичній конференції

«Вічний як народ»

присвяченій 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка

ПІБ автора: **Мілько Ірина Віталіївна**

Посада: директор, учитель української мови та літератури

Науковий ступінь-

Вчене звання –

Організація (заклад) Великобабчанського навчально-виховного комплексу

Чугуївської районної ради Харківської області

Адреса організації, індекс 63510, Харківська область, Чугуївський район , с.

Велика Бабка, вул., Перемоги, 24

Конт.телефон – (057) 46-96-2-17

E-mail – vnvk24@ukr.net

Назва напрямку На вічнім шляху до Шевченка

Назва виступу – Вічний Тарас (до програми конференції)

Назва статті - Вічний Тарас (до «Джерела педагогічних інновацій.

Спадщина Т.Г.Шевченка в навчально-виховному процесі

сучасних закладів освіти»)

Планую Взяти участь у роботі конференції як спостерігач

Контактна адреса 63510, Харківська область, Чугуївський район , с. Велика Бабка,
вул., Перемоги, 39

Дата 13.01.2014

Матеріали відправлено «15 » січня 2014 року

Джерело педагогічних інновацій. Вип. № 1 (5) : *Спадщина Т.Г. Шевченка у*
навчально-виховному процесі сучасної школи : до 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка:
науково-методичний журнал / гол. ред. Покроєва Л.Д. – Харків: Харківська академія неперервної
освіти, 2014. – 200 с.

На вічнім шляху до Шевченка

Ірина Мілько (с. Велика Бабка Чугуївський район)

Вічний Тарас

У статті висвітлюється ставлення сучасного читача до постаті Тараса Григоровича Шевченка. Розглядається вплив Шевченка на формування у молодого покоління патріотичних почуттів.

Вічний Тарас

І мене в сім'ї великій

В сім'ї вольній новій

Не забудьте пом'янути

Незлим тихим словом

Т.Г.Шевченко

Ми сьогодні живемо у непростому, швидкоплинному, несамовитому ХХІ столітті. І кожного дня спостерігаємо, на жаль, як зникають, непомітно щезають наші людські цінності: доброта, щирість, співчуття, повага, любов і краса. Національні, патріотичні, духовні почуття стають чимось зайвим, повага до національних символів, до історичної спадщини, почуття гордості з того, що ти є частиною великої нації, що ти людина високих духовних якостей - соромом. У чому ж причина? Мабуть, ніхто не зможе дати вичерпну відповідь. Та чи й потрібно зараз когось або щось звинувачувати. Адже всі ми різні зі своїми уподобаннями, інтересами і смаками. Хтось совісний, працьовитий, чесний, а інший – лінивий, грубий, невихований, безвідповідальний. Але в будь-якому разі, в

кожному з нас мусить проявлятися доброта, чуйність, милосердя, чесність і відповідальність за свої слова та вчинки, любов до свого краю, до своїх джерел, до своєї см'ї, до своєї країни. Нас повинно об'єднувати добро, співчуття, щирість і любов - ці найважливіші духовні цінності людини, які потрібно розвивати і вдосконалювати, плекати і викохувати, а найголовніше відроджувати.

Першоджерелом становлення людини, на мій погляд, є долучення її до найбільшого, найдорожчого добра, найбільшої цінності кожного народу – його мови, його історії, його культури, отієї живої схованки людського духу, його багатой скарбниці, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподівання, і свій розум, і досвід, і почуття. Людина не може бути людиною без відчуття себе частиною великої невмирущої нації, частиною безмежного світу маминої пісні, бабусиної колискової, дівочих співів, юнацьких сподівань, дідових оповідок, теплої затишку батьківської хати, великого українського слова, слова, яке неможливе без великих українських імен, найвеличніше серед яких - Тарас Шевченко. І тільки така людина, яка не цурається свого народу, своєї історії, своєї мови, своєї культури може розбудувати сильну, незалежну, демократичну державу. І тільки така людина, яка розвивається як особистість на прикладах свого народу, своєї історії, своєї духовної спадщини, може формувати себе як патріота, високоморальної, національно свідомої творчої особистості.

Вже багато років ім'я великого українця настільки глибоко увійшло у нашу свідомість, що, здається, ми знаємо про нього все. Вже читано, перечитано його твори, розібрано на уроках літератури та у наукових статтях його життя і творчість, і ми впевнені, що знаємо про Шевченка все, і що нічого нового не можемо ще сказати. Але насправді – це самообман, бо постать Тараса настільки велична і слово його настільки геніальне, що розібратися, осмислити, досконально вивчити просто неможливо, як неможливо досягнути всю глибину

всесвіту. Так, дійсно Шевченко неосяжний, Шевченко безмежний, Шевченко вічний. Він є тим невичерпним джерелом народної мудрості, патріотизму, любові до свого народу, до своєї країни, що ніхто не може з ним зрівнятися, і він є вічним прикладом беззастережного служіння своєму народові.

Незвичайна дитина народилася у звичайній українській родині кріпака і, здавалося, що доля його вже визначена – бути одним із багатьох, бути таким як усі. Але, на мій погляд, у цьому і полягає величність Шевченка, що він увібрав у себе предковічне прагнення до свободи, до волі, усе найкраще, що міг дати народ у той непростий час української історії. Це сьогодні ми можемо сказати, зважаючи на ментальність українського народу, що українець – це свободолюбива, розумна, сильна людина. А хто ж творив ту ментальність, хто зводив підвалини сьогоднішнього українця, хто звернувся з посланням до «живих і ненароджених земляків своїх в Україні і не в Україні», хто був, є і буде Великим Учителем усього українського народу. Хто ще з більшою любов'ю до своєї країни міг так правдиво, чесно, далекоглядно звернутись до нас, до мене, що і сьогодні, читаючи огненне, пророче слово, дивуєшся і шанобливо вклоняєшся цьому народному генієві.

Відродження духовності не може відбуватися без оновлення. Проблема оновлення духовності пов'язана, насамперед, з актуалізацією в духовному житті тих цінностей, що відповідають потребам розвитку сучасної цивілізації, і орієнтація на які тільки і може забезпечити вихід з глобальної цивілізаційної кризи. До таких цінностей можна віднести принципи: єдність людини і природи, єдність людської цивілізації, ненасильство, самоцінності особистості. Оновлення духовності передбачає і переосмислення традиційних національних цінностей з точки зору їх сучасного значення.

Духовне життя несумісне з будь-яким насильством. Відродження та оновлення духовності має відбуватися шляхом вільного та творчого розгортання і

конкретизації універсальної, загальнолюдської системи цінностей у різні ціннісні системи, що мали б національні культурні коріння, відповідали потребам сучасної епохи, конкретного суспільства і конкретної особистості, зберігаючи загальну орієнтацію на триєдність цінностей Істини, Добра, Краси.

Сучасному молодому поколінню, такому скептичному, може навіть цинічному; поколінню, яке захоплюється новітніми технологіями, віртуальним світом, потрібні яскраві приклади життя і творчості відомих людей, їх непересічні ідеї, їхні думки і прагнення до зміни світу, до створення того часу, коли «...І оживе добра слава, Слава України...», до створення світу істини, добра і краси.

І звичайно ж, література є першоосновою духовного відродження та соціального розвитку суспільства. Уроки літератури в школі стають основою відродження та розвитку духовної культури особистості, патріотичного виховання учнів, їхнього громадянського змушнення, високої моральності та працелюбства, естетичної наснаги. Художня література спонукає школярів захоплюватися красою і самобутнім багатством рідної землі, національно-визвольною боротьбою українців, їх славетним минулим. Засобами мистецтва слова можна виховати любов до України, повагу до її мови, історії, звичаїв, традицій народу. Самобутні, величні постаті сповнених мудрості українців – ось той дороговказ, який виведе сучасну молодь на шлях творчого самопізнання, відкриття особистого внутрішнього світу, розуміння духовного життя людини – ось той смолоскип, який осяє і вкаже один - єдиний напрямок розвитку людської цивілізації. Тільки змінивши самого себе можна змінити світ і віднайти в ньому відповіді на віковічні питання, віднайти сенс життя і врятуватися від самознищення.

Проблема виховання національної свідомості, патріотизму учнів - це прагнення виховати творчо мислячу людину, патріота України, сповненого пошани до матері, до одвічних загальнолюдських високоморальних чеснот, це

пізнання джерел української духовності, сформованості національної самосвідомості, власної національної гідності, виховання особистісного національного “я”. Громадянин(і давайте не будемо соромитися цього слова), патріот може сформуватись тільки пізнавши історію свого краю, старовинні традиції та звичаї, з повагою ставитися до української хати, пісні, рушника, героїчного минулого українського народу І, звичайно ж, не можна виховати патріота, національно свідомого громадянина, духовно культурну людину, коли ти сам не відчуваєш до України, до рідного краю синівських почуттів, коли ти не любиш свою Україну, коли ти не мариш нею, коли ти не думаєш про неї і не відчуваєш її, як відчувають її справжні патріоти, як відчував її Тарас Шевченко.

Знайомство, вивчення, осмислення творчого життя Шевченка стає джерелом думки, яка формує нову освічену людину, що має виокремлюватись не тільки розумом і знаннями, а й усвідомленням відповідальності перед сучасниками, перед світом.

Видатний український поет, посідає особливе місце в українській літературі, в українській історії. Ми бачимо Шевченка, його невичерпний духовний світ, його інтелект, глибоку любов до мистецтва, культури, а радше любов до України, синівську любов.. Шевченко поставив собі за мету відродити славу України, спонукати українця до волі, до свободи, до об'єднання тобто спонукати до того, щоб бути самим собою, це ж так природно. Та на жаль, ми забули своє призначення, ми забули свою історію, ми забули свою славу.

Читаєш Шевченка і дивиєшся: це про нас він писав, про наше сьогодення, про нашу нову історію. І треба таки посадити за парти сьогоднішній люд і ще раз прочитати, серцем прочитати Шевченка і змінитися, і побудувати нову Україну. Ми дякуємо тобі, Тарасе, ми вклоняємося тобі, ми схиляємо голови перед Твоїм генієм.

Література

1. Дзюба І. Тарас Шевченко: Життя і творчість / І.Дзюба. – Вид.2. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 718с.
2. Шевченко Т. Зібрання творів у шести томах. Том І – К. : «Наукова думка»,2003. – 781с.
3. Василь Пахаренко Шкільне Шевченкознавство: 9 кл. – К. :Вид. дім. «Шкільний світ», 2006. – 128с.

